

Dosarul nr. 3ra-1239/22
2-20117808-01-3ra-01122022

Prima instanță: Judecătoria Chișinău sediul Rîșcani (jud. T. Avasiloiie)
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud. A. Minciuna, V. Negru, E. Palanciuc)

ÎNCHEIERE

11 ianuarie 2023

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele completului, judecătorul
Judecătorii

Ala Cobăneanu
Nina Vascan
Nicolae Craiu

examinând admisibilitatea recursului depus de Anton Ciobanu, reprezentat de avocatul Patricia Dragan

în cauza de contencios administrativ la cererea de chemare în judecată a lui Anton Ciobanu împotriva Instituției Publice „Agenția Servicii Publice” cu privire la obligarea emiterii actului administrativ, repararea prejudiciului moral și încasarea cheltuielilor de asistență juridică

împotriva deciziei din 1 iunie 2022 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost respins apelul depus de către Anton Ciobanu împotriva hotărârii din 19 mai 2021 a Judecătoriei Chișinău sediul Rîșcani, prin care a fost respinsă acțiunea

constată:

La 22 septembrie 2020, prin intermediul oficiului poștal, Anton Ciobanu, reprezentat de avocatul Patricia Dragan a depus cerere de chemare în judecată împotriva IP „Agenția Servicii Publice” cu privire la obligarea emiterii actului administrativ, repararea prejudiciului moral și încasarea cheltuielilor de asistență juridică.

În susținerea acțiunii a indicat că la 24 iulie 2020, s-a adresat Serviciului Stare Civilă Cahul cu o cerere, înregistrată cu nr. 27, prin care a solicitat schimbarea prenumelui în actul de naștere din „Anton” în „Alexandru”, pe motiv că a fost înregistrat în actul de naștere sub prenumele „Anton”, însă ulterior, de către părinți a fost botezat cu prenumele „Alexandru”, pe care îl poartă toată viața în comunitatea în care locuiește normal și obișnuit și toți sătenii, cu precădere reprezentanții autorităților publice locale, îl cunosc sub prenumele de „Alexandru”.

A menționat că înregistrarea din actul de naștere la rubrica prenume în calitate de „Anton” poartă doar un caracter oficial, care pe parcursul vieții i-a

cauzat doar situații de incertitudine și confuzii în raport cu membrii comunității în care locuiește și cu autoritățile publice cu care este nevoit să interacționeze.

La 30 iulie 2020, prin răspunsul Serviciului Stare Civilă Cahul i s-a refuzat admiterea cererii înaintate, pe motiv că solicitantul nu a prezentat documente confirmative ce ar dovedi că dânsul poartă un prenume diferit de cel care este înscris în actul de naștere pe numele acestuia, răspuns pe care îl consideră neîntemeiat și abuziv.

La 6 august 2020, a remis în adresa pârâtului o cerere prealabilă, prin care a solicitat soluționarea pe cale extrajudiciară a litigiului dat, cu obligarea Serviciului Stare civilă Cahul să revoce răspunsul nr. 1777 din 30 iulie 2020 și să fie dispusă examinarea cererii sale, în corespundere cu prevederile legislației în vigoare, raportate la prevederile tratatelor internaționale la care Republica Moldova este parte.

La 9 septembrie 2020, în adresa dânsului a fost expediat răspunsul pârâtului, prin care i s-a comunicat despre respingerea cererii, din considerentul că sub aspectul prevederilor pct. 108 din Instrucțiunea nr. IDTI 4/2004 din 21 ianuarie 2004 cu privire la modul de înregistrare a actelor de stare civilă, motivele indicate în cererea sa nu pot fi acceptate ca temei de schimbare a prenumelui.

A calificat drept neîntemeiată, nefondată și ilegală soluția pârâtului, cu care a făcut cunoștință la 9 septembrie 2020, opinând că răspunsul emis de către Serviciul Stare Civilă Cahul nu întrunește condițiile legii, deoarece îi restrânge un drept legitim fără să cuprindă în conținutul său o argumentare legală.

Emitenții se referă la faptul neprezentării de către solicitant a unor documente, fără a specifica care anume documente urmează să fie prezentate de către dânsul, deși a anexat la cerere declarații autentificate notarial ale membrilor localității în care a trăit și continuă să locuiască și până în prezent.

Răspunsul Serviciului Stare Civilă Cahul poartă un caracter evaziv, fiind concomitent pătruns de un grad semnificativ de subiectivism și arbitrar, în contextul în care limitarea dreptului legal al solicitantului de a-și schimba numele urmează să fie motivat legal.

A reperat cauza Ciubotaru c. Moldovei, cererea nr. 27138/04, hotărârea din 27 aprilie 2010, în care Curtea Europeană a Drepturilor Omului a reiterat că conceptul de „viață privată” este o noțiune largă, pasibilă pentru o definiție extensivă, iar această noțiune include și integritatea fizică ori psihică a persoanei (a se vedea *Pretty v. the United Kingdom*, no. 2346/02, § 61, ECHR 2002-III, ir.d *Y.F.v. Turkey*, no. 24209/94, § 33, ECHR 2003-IX).

Utilizarea conceptelor autonome este un principiu important izvorât din interpretarea garanțiilor acordate de art. 8 CEDO.

Potrivit acestui principiu, protecția se acordă unei sfere private a fiecărui individ, inclusiv dreptul de a-și stabili detaliile identității sale inerente unei ființe umane (a se vedea *Burghartz v. Switzerland*, 22 February 1994, § 24, Series A no.280-B; *Christine Goodwin v. the United Kingdom*, no. 28957/95, § 90, ECHR 2002-VI), iar Curtea a indicat că identitatea, numele, sunt elemente ce aparțin unei identități a individului, fiind incluse în sfera privată protejată de art. 8.

A mai invocat prevederile art. 2 și 49 din Legea privind actele stare civilă, art. 7 și 28 Cod civil, prin prisma căroră considera că în cazul în care solicitantul întrunește toate premisele necesare pentru a i se efectua modificarea, rectificarea actului de stare civilă, urmează să se țină cont de actele internaționale la care Republica Moldova este parte.

Din considerentele expuse, din contul pârâtei urmează a fi încasată paguba morală și paguba materială aferentă cheltuielilor suportate de petiționar pentru asistența juridică acordată de avocat, deoarece în urma acțiunilor ilegale ale angajaților pârâtei, dânsul a fost umilit, supus unor suferințe psihice, prin diferite reproșuri și învinuiri nefondate din partea angajaților, care au manifestat o atitudine părtinitoare și arbitrară, un comportament nedemn față de acesta.

Și-a întemeiat pretențiile în baza art. 94 CPC, art. 24, 206, 208, 209, 211, 212, 218 Cod administrativ, art. 7, 28, 1422 Cod civil.

A solicitat admiterea acțiunii, obligarea Serviciului Stare Civilă Cahul să examineze și să-i satisfacă cererea privind modificarea actului de naștere la rubrica „Prenume” din „Anton” în „Aleandru”, repararea din contul pârâtei în beneficiul său a prejudiciului moral în mărime de 20 000 de lei și încasarea cheltuielilor de asistență juridică în sumă de 7 000 de lei.

Prin hotărârea din 19 mai 2021 a Judecătoriei Chișinău sediul Rîșcani, a fost respinsă acțiunea.

La 2 iunie 2021, prin intermediul oficiului poștal, Anton Ciobanu, reprezentat de avocatul Patricia Dragan a depus apel nemotivat împotriva hotărârii din 19 mai 2021 a Judecătoriei Chișinău sediul Rîșcani, iar la 3 noiembrie 2021, prin intermediul oficiului poștal, a fost prezentată motivarea apelului, solicitând admiterea acestuia, casarea hotărârii primei instanțe, cu emiterea unei noi decizii de admitere integrală a acțiunii.

Prin decizia din 1 iunie 2022 a Curții de Apel Chișinău, a fost respins apelul depus de către Anton Ciobanu împotriva hotărârii din 19 mai 2021 a Judecătoriei Chișinău sediul Rîșcani.

La 16 septembrie 2022, prin intermediul oficiului poștal, Anton Ciobanu, reprezentat de avocatul Patricia Dragan a depus recurs motivat împotriva deciziei din 1 iunie 2021 a Curții de Apel Chișinău, solicitând admiterea acestuia, casarea deciziei recurate, cu emitere unei noi decizii de admitere integrală a acțiunii.

La 5 decembrie 2022, Curtea Supremă de Justiție a expedit în adresa IP „Agenția Servicii Publice” copia cererii de recurs depuse de Anton Ciobanu, reprezentat de avocatul Patricia Dragan, fiindu-i explicat dreptul de a depune referință la recursul declarat, care a fost recepționată de către destinatar la 13 decembrie 2022, potrivit avizului de recepție (f. d. 184).

La 29 decembrie 2022, IP „Agenția Servicii Publice” a depus referință la recursul înaintat de Anton Ciobanu, reprezentat de avocatul Patricia Dragan, prin care a solicitat respingerea acesteia, cu menținerea deciziei instanței de apel și a hotărârii primei instanțe.

Examinând admisibilitatea recursului, în raport cu actele cauzei, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului

civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție constată inadmisibilitatea acestuia, din următoarele motive.

În conformitate cu art. 246 alin. (1) și (2) lit. d) Cod administrativ, Curtea Supremă de Justiție examinează din oficiu admisibilitatea cererii de recurs. Dacă este inadmisibil, recursul se declară ca atare printr-o încheiere. Recursul se declară inadmisibil în special când recursul a fost depus după expirarea termenului stabilit la art. 245 alin. (1).

Conform art. 245 alin. (1) și (2) Cod administrativ, recursul se depune la instanța de apel în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel, dacă legea nu stabilește un termen mai mic. Instanța de apel transmite neîntârziat Curții Supreme de Justiție recursul împreună cu dosarul judiciar. Motivarea recursului se prezintă Curții Supreme de Justiție în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel. Dacă se depune împreună cu cererea de recurs, motivarea recursului se depune la instanța de apel.

Totodată, regulile generale ce țin de calcularea termenelor în materie de contencios administrativ sunt reglementate prin prisma art. 195 Cod administrativ potrivit căroră procedura acțiunii în contencios administrativ se desfășoară conform prevederilor prezentului cod. Suplimentar se aplică corespunzător prevederile Codului de procedura civilă, cu excepția art. 169–171.

În conformitate cu art. 110 CPC, termen de procedură este intervalul, stabilit de lege sau de judecată (judecător), în interiorul căruia instanța (judecătorul), participanții la proces și alte persoane legate de activitatea instanței trebuie să îndeplinească anumite acte de procedură ori să încheie un ansamblu de acte.

Conform art. 111 alin. (1)-(4) CPC, actele de procedură se efectuează în termenul prevăzut de lege. În cazul în care nu este stabilit prin lege, termenul de procedură se fixează de către instanța judecătorească. Termenul de procedură se instituie prin indicarea unei date calendaristice, datei comunicării actului de procedură, a unei perioade sau prin referire la un eveniment viitor și cert că se va produce. În ultimul caz, actul de procedură poate fi efectuat în decursul întregii perioade. Dacă începutul curgerii termenului este determinat de un eveniment sau moment în timp care va surveni pe parcursul zilei, inclusiv de comunicarea actului de procedură, atunci ziua survenirii evenimentului sau a momentului nu se ia în considerare la calcularea termenului. Dacă începutul curgerii termenului se determină prin începutul unei zile, această zi se include în termen.

Potrivit art. 113 CPC, dreptul de a efectua actul de procedură încetează odată cu expirarea termenului prevăzut de lege ori stabilit de instanța de judecată. Nerespectarea termenului atrage după sine decăderea din dreptul de a efectua actul de procedură, dacă legea nu prevede altfel.

Pornind de la prevederile legale menționate supra, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ menționează că termenele procedurale stabilesc regimul optim pentru realizarea justiției, fiind o modalitate de ordonare a realizării acțiunilor procedurale și fortificarea securității raporturilor juridice.

Exercitarea unui drept de către titularul său nu poate avea loc decât într-un anumit cadru, prestabilit de legiuitor, cu respectarea anumitor exigențe, căror li se subsumează și instituirea unor termene, după a căror expirare valorificarea respectivului drept nu mai este posibilă.

Potrivit art. 223 Cod administrativ, hotărârile și alte acte de dispoziție prin care se stabilesc termene, precum și numirea ședințelor și citațiile se notifică participanților la proces conform art. 96–114.

În conformitate cu art. 96 alin. (1) Cod administrativ, notificările și comunicările către participanții la procedura administrativă se realizează în orice formă de comunicare adecvată, rapidă și eficientă din punctul de vedere al costurilor. Comunicarea prin mijloace electronice are prioritate dacă este adecvată obiectului comunicării și acceptată de participantul la procedură.

Din dispozițiile art. 97 alin. (1) și (3) Cod administrativ, rezultă că notificarea este comunicarea, dispusă de autoritatea publică, a unui înscris în forma stabilită de prezentul cod. Autoritatea publică poate alege între următoarele forme de notificare: a) notificare prin act de recunoaștere a recepționării; b) notificare prin poștă cu act de notificare; c) notificare prin poștă cu scrisoare recomandată; *d) notificare prin poștă electronică sau prin mijloace electronice de comunicație dedicate.*

Astfel, din actele cauzei cert rezultă că la 1 iunie 2022, Curtea de Apel Chișinău a pronunțat, în ședință publică, dispozitivul deciziei (f. d. 141).

Se mai constată că în dispozitivul deciziei din 1 iunie 2022, Curtea de Apel Chișinău a indicat cu suficientă claritate căile, termenul și modul de atac al acesteia prevăzut de legislația în vigoare.

Totodată, se reține că la 6 iunie 2022, Curtea de Apel Chișinău, prin intermediul poștei electronice, a notificat participanților la proces spre cunoștință copia dispozitivului deciziei din 1 iunie 2022, inclusiv la adresa electronică a reprezentantului lui Anton Ciobanu, avocatul Patricia Dragan, [XXXXXX](#), adresa respectivă fiind inserată în antetul cererii de chemare în judecată (f. d. 2, 151).

La fel, actele cauzei atestă că adresa electronică nominalizată a mai fost utilizată pentru corespondența dintre instanța de judecată și avocatul Patricia Dragan în calitate de reprezentant al lui Anton Ciobanu, pentru notificarea hotărârii motivate din 19 mai 2021 a Judecătoriei Chișinău sediul Rîșcani (f. d. 91).

Mai mult, adresa electronică a reprezentantului lui Anton Ciobanu, avocatul Patricia Dragan este indicată și în antetul cererii de recurs motivate (f. d. 157, 173).

Așadar, având în vedere cele expuse mai sus, se înțelege că termenul de 30 de zile, prevăzut la art. 245 alin. (1) Cod administrativ, pentru prezentarea recursului nemotivat a început să curgă la data de 7 iunie 2022, ziua imediat următoare datei notificării dispozitivului deciziei instanței de apel și a expirat la data de 6 iulie 2022.

Or, în speță au relevanță prevederile art. 65 alin. (1) Cod administrativ, care statuează expres că, culpa unui reprezentant legal sau împuternicit se atribuie reprezentatului.

Mai cu seamă că instanței de recurs nu i-au fost prezentate probe care ar indica la rezolvirea contractului de asistență juridică de către recurent cu avocatul Patricia Dragan, fapt ce atestă în continuare existența raporturilor de reprezentare dintre Anton Ciobanu și avocatul Patricia Dragan în cauza dedusă judecății.

În pofida celor enunțate supra, Anton Ciobanu nu a depus cererea de recurs nemotivată împotriva deciziei instanței de apel, în interiorul termenului de 30 de zile, prevăzut la art. 245 alin. (1) Cod administrativ, *depunând doar la 16 septembrie 2022 recurs motivat*, fapt inacceptabil potrivit prevederilor legale (f. d. 173-179).

Or, fiind cel interesat de soluționarea cauzei în ordine de recurs, Anton Ciobanu trebuia să întreprindă toate măsurile necesare de a-și proteja dreptul de acces la instanță, după cum sugerează și jurisprudența CEDO, prin efectuarea actului de procedură până la expirarea termenului prevăzut de lege, la caz, prin depunerea recursului în conformitate cu art. 245 alin. (1) Cod administrativ.

În consecință, intervine aplicarea sancțiunii procedurale prevăzută la art. 246 alin. (2) lit. d) Cod administrativ de declarare a recursului inadmisibil.

Conform art. 24 alin. (1) Cod administrativ, participanții la procedura administrativă și procedura de contencios administrativ trebuie să își exercite drepturile și să își îndeplinească obligațiile cu bună-credință, fără a încălca drepturile procesuale ale altor participanți.

Buna-credință prezumă că partea este obligată să respecte termenele prevăzute de lege, or, termenul de recurs prevăzut la art. 245 Cod administrativ, este considerat un termen imperativ, absolut și peremptoriu, astfel că nerespectarea acestuia atrage ca și consecință după sine decăderea părții din dreptul de a mai exercita această cale de atac.

Totodată, admiterea spre examinare a unui recurs tardiv poate duce la încălcarea principiului securității raporturilor juridice garantat de art. 6§1 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale.

Pe lângă acestea, instanța de recurs va reține că recurentul nu a indicat în cererea de recurs motivul omiterii termenului de depunere a recursului în conformitate cu art. 245 alin. (1) Cod administrativ, fără a solicita repunerea acestuia în termen.

Imperioase speței sunt și dezideratele statuate de CtEDO în cauza *Ponomaryov vs Ucraina*, conform cărora, deși, în speță nu este vorba despre desființarea unei hotărâri judecătorești definitive și irevocabile în urma admiterii unei căi extraordinare de atac în lumina unor circumstanțe nou descoperite, ci de redeschiderea unui proces după un interval considerabil de timp prin repunerea în termenul de introducere a unei căi ordinare de atac, totuși reînnoirea acestui termen după o perioadă îndelungată și pentru motive neconvingătoare, reprezintă o decizie care ar putea înfrânge principiul securității raporturilor juridice într-un mod similar cu o cale extraordinară de atac.

În acest caz, Înalta Curte a reiterat că ține de obligația părților de a lua măsurile necesare privind protecția drepturilor sale de acces la justiție. În atare circumstanțe, soluția de declarare a recursului depus de Anton Ciobanu,

reprezentat de avocatul Patricia Dragan, ca fiind inadmisibil, este compatibilă cu respectarea prevederilor Convenției Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, având în vedere că prelungirea nejustificată a termenului pentru exercitarea recursului ar leza principiul securității raporturilor juridice.

În circumstanțele menționate, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a declara recursul depus de Anton Ciobanu, reprezentat de avocatul Patricia Dragan, ca inadmisibil.

În conformitate cu art. 230, 245, 246 alin. (1) și (2) lit. d) Cod administrativ, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

dispune:

Recursul depus de Anton Ciobanu, reprezentat de avocatul Patricia Dragan se declară inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Ala Cobăneanu

Judecătorii

Nina Vascan

Nicolae Craiu